

Verksamhetsberättelse med årsbokslut 2019

Ordförandes förord

Vid årsmötet 2019 fick FSL:s styrelse ny ordförande samt tre nya ledamöter. Vid samma tid ersattes administratören vid kansliet. Detta har inneburit att tid har fått avsättas för att alla nytillkomna ska sätta sig in i verksamheten. Det har också inneburit nytänkande och spännande diskussioner om FSL:s verksamhet och framtid. Verksamheten har dock pågått som vanligt. Föreningar och organisationer över hela länet hör av sig med frågor om vart de ska vända sig för att hitta uppgifter i arkiv, var de kan lämna sitt föreningsarkiv och för att få råd och stöd i arkiveringsfrågor.

Sissella Helgesson, ordförande.

Foto: Gunnar Andrén

2019 har FSL fyllt 25 år vilket firades med "öppet hus" i Stadsarkivets nyöppnade lokaler på Liljeholmskajen. Alla medlemmar, kommuner och samarbetsorganisationer bjöds in för att träffas och utbyta idéer.

I december presenterades arkivutredningen "Häriifrån till evigheten. En långsiktig arkivpolitik för förvaltning och kulturarv" SOU 2019:58. I den föreslås en ny arkivlag som ska trygga tillgången till allmänna handlingar och där arkiven lyfts fram som en del av kulturarvet.

FSL är regional samordnare för arkivens dag och vi har arbetat intensivt för att fler kommuner ska delta vilket har givit resultat. Under året har vi haft kontakt med alla länets kommuner både vad gäller Arkivens dag, men även ASL (Arkivregister Stockholms län) och i andra frågor. Samarbetet med Stockholms Läns hembygdsförbund har fortsatt genom dialog mellan organisationerna och kurs för hembygdsföreningarna på Värmdö och det finns fortsatta planer för det kommande året.

För att förbättra våra möjligheter att nå ut till föreningar har vi inlett arbetet med en kommunikations- och marknadsföringsplan och startat upp ett konto för Facebook och Instagram.

Om FSL

Föreningsarkiven i Stockholms län – FSL – är en ideell förening som bildades 1994 utifrån ett samarbete mellan Stockholms läns Bildningsförbund och Folkrörelsernas arkivförbund (FA). Vår primära uppgift är att fungera som en resurs- och samarbetsinstitution för föreningar och arkiv i Stockholms län. FSL har dock ingen egen arkivdepå.

FSL har en tydlig uppdelning av sin verksamhet i tre specifika områden: 1) **Utbildning** omfattande kurser, seminarier, studiebesök och rådgivning, 2) **Information/kommunikation** där hemsidan utgör en essentiell komponent och 3) **Arkivregister Stockholms län** där flertalet arkivinstitutioner i Stockholms län har registrerat sina respektive arkivbildare, se Struktur FSL sid. 10.

FSL vill göra länets alla föreningar medvetna om vikten av att arkivera och registrera för att bevara sitt material. Vi arbetar också för att tillgängliggöra arkiverat material på ett enkelt sätt. FSL:s motto är att verka i nutiden med dåtiden för framtiden. Vi vill att arkiv ska användas. Länets föreningsarkiv förvaras i såväl kommunarkiven som annan arkivlokal tilldelad i kommunen. Vad gäller föreningars arkiv i Stockholms kommun förvaras dessa på Stockholms stadsarkiv.

Medlemmar

Föreningen hade vid årets utgång 127 medlemmar, varav 20 kommuner, 96 föreningar/organisationer/institutioner samt 11 enskilda personer.

Av dessa har 12 lokala föreningar, en kommun, en riksorganisation och tre enskilda personer tillkommit som medlemmar under året, summa 17 nya medlemmar.

Styrelsen

Sissella Helgesson, ordförande
 Johan Silverfred, vice ordförande, suppleant,
 Katarina Thurell, ledamot,
 Martin Ståhl, ledamot
 Therese Östlund, ledamot
 Kent Zetterberg, ledamot
 Kerstin Cunelius, ledamot,
 Gabriele Prenzlau-Enander, suppleant,
 Maj Sandin, suppleant
 Rolf Bromme, suppleant,

Vaxholms stadsarkiv
 Konsult ArkivIT
 Stockholms stad
 Sundbybergs stadsarkiv
 Försvarshögskolan
 Elvinggården
 Stockholms läns Hembygdsförbund
 Enskede-Årsta hembygdsförening
 IOGT-NTO

Fr. v. till h. Maj Sandin (suppleant), Martin Ståhl (ledamot), Gabriele Prenzlau-Enander (suppleant), Kent Zetterberg (ledamot), Johan Silverfred (vice ordförande, suppleant), Kerstin Cunelius (ledamot), Sissella Helgesson (ordförande), Therese Östlund (ledamot), Rolf Bromme (suppleant) och Katarina Thurell (ledamot). Foto: Gunnar Andrén.

Arbetsutskottet består sedan årsmötet 2019 av Sissella Helgesson, Johan Silverfred och Katarina Thurell, som förbereder ärenden inför styrelsemöten. Under året har Johan Silverfred haft ett särskilt ansvar för ASL och varit kontaktperson för arkivens dag. Kent Zetterberg och Martin Ståhl har varit kontaktpersoner för Stipendiet.

Revisorer

Bigitta Sundman
Jan Löfgren
Åke Eriksson

auktoriserad revisor, ReCo Revision & Redovisning
förtroendevald revisor, Danderyds föreningsarkiv
förtroendevald revisorssuppleant, Vallentuna folkrörelsearkiv

Valberedning

Göran Rydeberg
Nils-Bertil Nilsson
Leif Gidlöf

Mälaröarnas Folkrörelsearkiv
Vallentuna folkrörelsearkiv
Brännkyrka hembygdsförening

Styrelsemöten och styrelsens inre arbete

Styrelsen har haft sex protokollförda ordinarie möten under verksamhetsåret inklusive konstituerande möte. Styrelsens planeringskonferens hölls externt i Stockholm på Klaragården,

IOGT-NTO den 7 september. Föreningens verksamhet och mål diskuterades och det beslutades att en kommunikations- och marknadsföringsplan ska arbetas fram.

Under året har FSL mött företrädare för Region Stockholm och Stockholms Stadsarkiv som tillsammans med Riksarkivet är våra verksamhetsbidragsgivare. Ett flertal möten med olika företrädare från Stockholms stadsarkiv har även hållits under året.

Representation

Föreningens representation

FSL är medlem i Svenska Arkivförbundet (SA), Föreningen för arkiv och informationsförvaltning (FAI), Arbetsgivarorganisationen IDEA, Föreningen för folkbildningsforskning (Ffff) och Ideell Kulturallians (IKA) för Stockholms län.

Styrelseledamöternas representation och kansli

Monica Frumerie deltog i möte med IDEA angående värdegrundsarbete 9/1.

29/1 deltog Emelie Geuken i en heldagsutbildning för Dataskyddsombud på City Conference Centre.

Monica Frumerie deltog i *förberedande vårmöte* inför samordnandet av Arkivens Dag vid Riksarkivet (12/3). Johan Silverfred och Malena Hofverberg deltog i höstmötet (12/9).

13-14/5 höll Svenska arkivförbundet en två-dagars konferens med årsmöte på Stockholms stadsarkiv som inkluderade ett studiebesök på Stadsarkivets nya lokaler på Liljeholmskajen. Sissella Helgesson och Malena Hofverberg deltog.

11/9 invigdes Centrum för civilsamhällesforskning i Ersta. Sissella Helgesson och Malena Hofverberg deltog.

Demokratiseminarium i Riksdagsbiblioteket, "Från manifest till sms, Hur folkrörelser då och nu påverkar demokratis utveckling", Malena Hofverberg deltog (6/11).

14/11 Stockholmstinget, Region Stockholm, City conference centre. Sissella Helgesson och Malena Hofverberg deltog. Mer om detta finns att läsa under rubriken *samverkan*.

Personal

Fram till februari 2019 arbetade Emelie Geuken som administratör på kansliet, en tjänst hon innehaft sedan maj 2015. Från början av april 2019 anställdes Malena Hofverberg som administratör. Tjänsten är på 75%. Under perioden mellan februari och april anlitas Yu Hua från Akademisk work ca. 8 timmar per vecka för att bemanna kansliet och Eva Wetterborg för det ekonomiska arbetet.

Under året har Olivia Naue, Martin Ståhl och Solveig Larsson fortsatt att anlitas som kursledare inom arkivkunskap tillsammans med Halat Shire och Therese Östlund som tillkommit. Erik Zetterstedt kvarstår som konsult för systemtekniskt underhåll av ASL.

Årsmöte 2019

Årsmötet hölls den 27 mars på Stadsarkivet, Kungsklippan i sal Asplund. Sammankomsten inleddes med en föreläsning om Andréé-expeditionen år 1897 som hölls av Sandra Häll Pettersson, arkivarie på stadsarkivet, som presenterade ämnet på ett levande och intressant sätt. Antal deltagare inräknat ombud, observatörer och funktionärer var 47 personer.

Vid årsmötet valdes Sissella Helgesson som ny ordförande på ett år. Katarina Thurell och Kent Zetterberg sitter kvar som ledamöter till 2020. Martin Ståhl, Kerstin Cunelius och Therese Östholm nyvaldes som ledamöter på två år. Gabriele Prenzlau-Enander och Johan Silverfred omvaldes för ytterligare ett år som suppleanter. Som nya suppleanter på ett år valdes Rolf Bromme, tidigare revisorssuppleant och Maj Sandin. Jan Löfgren omvaldes som förtroendevald revisor på ett år. Till ny förtroendevald revisorssuppleant på ett år valdes Åke Eriksson efter Rolf Bromme. Som fortsatt auktoriserad revisor godkändes Bigitta Sundman.

Efter mötet serverades lättare förtäring som Ebba Hermelin stod för. Monica Frumerie avtackades efter fem år som ordförande tillsammans med övriga avgående ledamöter.

Kansli

Kansliet finns i Stockholms stadsarkivs lokaler på Kungsklippan 6 i Stockholm. Under året har inga nya inventarier införskaffats till kansliet. Kansliet är lätt att hitta och tillgängligt för medlemmarnas besök då lokalen ligger i gatuplanet. Detta ger även möjlighet för funktionshindrade att bekvämt ta sig till kanslilokalen.

Inventering och registrering av arkiv

Arkivregister Stockholms län (ASL)

ASL är en databas som ägs och förvaltas av FSL. Databasen innehåller arkivinformation från större arkivinstitutioner (83st) i Stockholms län med uppgifter om arkivbestånden i länets kommunarkiv, museer, bibliotek, arkivföreningar och hembygdsföreningar.

FSL uppmuntrar att föreningarnas arkiv registreras i ASL för att därmed bli sökbara på internet. Under året har 45 nyregistreringar och 70 uppdateringar tillförts databasen. ASL innehåller idag drygt 51 000 poster. De flesta aktiviteterna sker inom arkivföreningarna. Vi kan dock särskilt notera en större volym nyregistreringar för Rinkebyarkivet.

Under året har FSL fortsatt med personliga besök hos kommuner och föreningar för att motivera till en större aktivitet. Vi ställer oss även till förfogande där resurser saknas. Arbetet med funktionen för de digitala dokumenten, Flickr vilar. Sedan tidigare har FSL ett pågående samtal med Riksarkivet avseende en koppling av ASL till NAD (Nationell arkivdatabas).

ASL statistik,

Tabellen nedan visar förändringar i antal enskilda arkivbildare, nyregistrerade och uppdaterade arkiv under 2019. Visar enbart de arkivinstitutioner som haft förändringar det senaste året.

Begreppet enskilda arkivbildare innefattar förenings-, person-, släkt-, gårds-, by- och företagsarkiv.

Arkivregister Stockholms län 2019, enskilda arkivbildare

KOMMUN	Arkivbildare ANTAL 2019 (2018)	Nyregistrerade ANTAL 2019 (2018)	Uppdaterade ANTAL 2019 (2018)
Danderyd	192(190)	2(1)	13(6)
Fisksätra	47(44)	4(40)	4(3)
Nacka	1125(1115)	3(6)	6(2)
Norrtälje	1969(1966)	3(1)	7(0)
Nynäshamn	265(260)	5(5)	5(5)
Rinkebyarkivet	31(8)	23(0)	24(0)
Stockholms stadsarkiv	4468(4468)	0(0)	1(0)
Vallentuna	170(165)	5(7)	10(21)
SUMMA		45(75)	70(38)

Samverkan

En stor del av verksamheten bygger på samverkan med andra organisationer på regional nivå. De utgör en viktig länk till lokala föreningar.

Ett sådant samarbete på regional nivå inleddes i december 2017 med Stockholms läns Hembygdsförbund. Under 2018 genomfördes ett arkivprojekt med projektbidrag från Region Stockholm (dåvarande Stockholms Läns landsting). Vi slutet av år 2018 fanns medel kvar som bidrog till att ytterligare en kurs för hembygdsföreningarna i Värmdö kunde hållas under 2019.

Dialogen och samarbetet med Stockholms hembygdsförbund kvarstår till gagn och nytta för båda organisationerna med målet att alla hembygdsföreningar i Stockholms län ska förvärva kunskaper i arkivering och se nyttan av att vårt gemensamma kulturarv bevaras för framtiden. Sveriges hembygdsförbund har bjudit in FSL att hålla kurs för Hembygdsföreningarna i Stockholms län inom sitt Arkivprojekt som fått stöd från Riksarkivet. Kursen kommer att genomföras under 18/1 2020 i Norrtälje.

Stockholmstinget är en ny mötesplats initierad av Region Stockholm för de som arbetar med att stärka kulturens, idrottens, folkbildningens och föreningslivets roll i det regionala utvecklingsarbetet. Det första Stockholmstinget hölls den 14 november 2019, och samlades olika kompetenser och nätverk från hela Stockholmsregionen för att mötas över kunskapsområden, lyfta gemensamma frågeställningar och lära av varandra. FSL deltog och kunde knyta nya kontakter med organisationer samt informera om den egna verksamheten. Under året har kontakter tagits med Föreningen Sveriges Länsarkivarier (FSLA) och ett medlemskap för FSL har diskuterats. FSLA är en ideell intresseorganisation och ett professionsnätverk, för Sveriges Länsarkivarier. Huvuduppgiften är att ge medlemmarna tillgång till kvalitativ information inom verksamhetsområdet och att utveckla samverkan och dialogen mellan de regionala arkiven och deras respektive huvudmän. Föreningen erbjuder ett stöd och ger möjlighet att utbyta erfarenheter så att organisationerna och verksamheten utvecklas. Som förening bidrar FSLA starkt till utvecklingen av det kulturarvsområde, som vanligtvis benämns regional enskild arkivverksamhet.

Rådgivning, kurser och aktiviteter

Rådgivning

En viktig del av verksamheten är rådgivning i arkivfrågor till föreningslivet. I de flesta fall har denna getts per telefon eller e-post. Även på hemsidan finns råd och anvisningar i arkivfrågor. FSL arbetar för att ge snabba och korrekta svar på alla frågor, stora som små. Återkommande inslag är också att Stockholmsbaserade föreningar tagit kontakt med frågor om dels själva arkiverandet och även om hur de kan få en arkivplats på Stockholms stadsarkiv. Flera Stockholmsbaserade föreningar har härigenom beretts plats i Stadsarkivets depå, samtliga som gåva.

Andra inslag med förfrågningar har resulterat i besök ute hos föreningar där många praktiska frågor kan besvaras.

Kursverksamhet

I samarbete med lokala folkrörelse- och föreningsarkiv, kommunarkiv och föreningslivet har totalt 13 kurser hållits; fyra grundkurser (Ordna ditt arkiv), två fortsättningskurser, två i Dokumenthantering, en i Analoga bilder, två i Digitala bilder, en speciellt riktad till Hembygdsförbundet samt en skraddarsydd kurs för Psoriasisförbundet.

Under våren har kurserna varit förlagda till Kungsklippan på Stockholms stadsarkiv. Under hösten har tre av kurserna hållits i Stadsarkivets nya lokaler på Liljeholmskajen, en kurs vardera i Södertälje, Danderyd, Värmdö och Upplands Väsby och centralt i Stockholm.

Antal deltagare per kurstillfälle har varierat mellan 5 och 25 personer.

Arkivens dag

FSL är regional samordnare för Arkivens dag och i Stockholms län kunde man lördagen den 9 november besöka 19 evenemang fördelade över 11 kommuner. Detta är mer än tidigare och ett medvetet arbete ligger bakom för att uppmuntra fler arrangörer och kommuner att delta och synliggöra arkiven. Årets tema var "Gömt eller glömt?"

Mångkulturellt centrum i **Botkyrka** var ny arrangör för året och lyfte fram en kanske bortglömd Nobels fredspristagare, K. P. Arnoldson.

I **Danderyd** berättades om när Stadsfullmäktige i Djursholm skulle riva Djursholms vattentorn.

Ekerö hembygdsförening tog emot bilder och berättelser för publicering i sitt Bildarkiv och ev. i de kommande hembygdsböckerna.

Nacka lokalhistoriska arkiv presenterade kvinnor; hertiginnan Hedvig Elisabet Charlotta och hennes händelserika liv samt kvinnokämpen Anna Johansson-Viborgs som startade en kvinnlig fackförening för bryggeriarbeterskor och grundade semesterhemmet Visborgs minne.

På Stadsarkivet i **Norrtälje** kunde man lyssna till ett föredrag "Från Schürer von Waldheim till Calle Schewen" med kopplingar till herrgården Mellingeolm.

Nynäshamns Bild- och folkrörelsearkivet höll öppet och Nynäshamns släktforskarförening svarade på frågor och hjälpte besökare att söka i databaser.

Sigtuna museum visade Historiska handlingar om Stadshotellet i Sigtuna.

Sigtunastiftelsen visade en utställning om fyra kvinnor vars arbete förbättrade levnadsvillkoren för många, Young-Sook, Elsa Brändström, Sigrid Göransson Linnéa Hofgren.

I **Stockholm** hade Stadsarkivet öppet på Liljeholmskajen. Deras program "Tillsammans i förorten" bjöd bland annat på en föreläsning om "Kollektivhuset – för den moderna kvinnan". I samma lokal kunde besökare få information om FSL och få hjälp att söka efter föreningar i ASL.

Stadsmuseet hade ett arrangemang med Genealogiska föreningen (SSGF).

Krigsarkivet, Riksantikvarieämbetet, Armémuseum, Dansmuseet, Tekniska museet, Sjöhistoriska och Etnografiska museet hade alla arrangemang.

Upplands Väsby Välkommen till Arkivens dag i Upplands Väsby Årets tema för Arkivens dag är "Gömt eller glömt?" Hos oss får du lära dig att hitta fornlämningar där du bor! Program: Presentation av Riksantikvarieämbetets FORNSÖK.

Arkivföreningen i **Vallentuna** visade hur skolorna använts till olika verksamheter utöver skolverksamhet; föreningslokal, privatbostad och industrilokal.

Vaxholms hembygdsförening presenterar med bild och text hur ett dussin Vaxholmsbor fick sina smeknamn under 1900-talet. Vaxholms stadsarkivet lyfte fram Fritiof Carlssons porträtt och teckningar från Vaxholm och visade med gamla fotografier hur Vaxholm såg ut innan rivningsvågen på 1960-talet. Vaxholms-kännaren Urban Fredriksson presenterar sin gravforskning och kulturprofilen Carl Uno Sjöblom berättar om krig och fångenskap.

För mer information hänvisas till www.arkivensdag.nu

Studiebesök

Under 2019 bjöds medlemmarna in till en unik visning av Kungl. Operans arkiv i Gäddviken med möjlighet att se både arkivhandlingar, scenmodeller, kostymer och det digitala systemet Operan har för att tillgängliggöra materialet. I september genomfördes en guidad visning av Stadsarkivets nya lokaler vid Liljeholmskajen.

Studiebesöken är både lärorika och underhållande och inte minst ett tillfälle för medlemmarna att träffa varandra och företrädare för styrelse/kansli.

Information

Medlemsbladet *Ordna & Vårda* har under året utkommit med fyra nummer som sänts ut till medlemmar och arkivinstitutioner på lokal/regional/nationell nivå, dessutom distribueras medlemsbladet till huvudbiblioteken i länet. Detta ger sammantaget ca 250 aktiva mottagare. Årets utgåva av nr 4 var även för 2019 ett dubbelnummer. Det märks att medlemsbladet är mycket uppskattat av medlemmarna på de kommentarer som kommer in till kansliet och det bidrar bl.a. till att medlemmarna uppdaterar sina adresser för att inte missa *Ordna & Vårda*. Under året har olika personer i styrelsen ingått i redaktionen samtidigt som det huvudsakliga innehållet har behandlats på styrelsemötena och i AU-gruppen.

FSL:s uppdaterade *hemsida* har nu varit i bruk i tre och ett halvt år och utveckling och översyn av hemsidan sker löpande. FSL har haft ett löpande förvaltningsavtal med WP konsulterna som nu sagts upp. Hemsidan kommer att flyttas till Loopia under 2020 med bibehållen adress. *Tyck till om oss*-knappen som infogades föregående år har dessvärre inte resulterat i några omdömen utan endast mängder av "spam" och har därför varit nödvändig att ta bort.

Till nya medlemmar skickar FSL ett "Välkomstbrev" med information om kurser och de aktiviteter som föreligger. Med i utskicket ligger också broschyrer som beskriver föreningens olika områden.

Ekonomi

Medlemsavgifterna för år 2019 har varit 100 kronor per år för lokala föreningar och enskilda personer, 500 kronor per år för distriktsorganisationer och regionala institutioner samt 1000 kronor per år för kommuner.

Årets resultat blev minus 1 900 kronor avrundat, en summa avsevärt mindre än den förväntade prognosen. Detta förbättrade resultat har kunnat uppnås genom ett medvetet sparande och ett mindre påkostat firande av 25-årsjubileet. Stipendiet på 10 000 kr har inte heller delats ut då inga ansökningar kom in 2019.

I förhållande till den satta budgeten och de medel som FSL disponerar anses resultatet vara fullgott. För det kommande året reserveras 5000 kr för inköp av dator till kansliet samt det förutbetalda kursbidraget och kursavgifterna för Hembygdsförbundets arkivkurs.

Mål och måluppfyllelse

De fem mål som formulerats i årets verksamhetsplan har till stor del uppfyllts. Vi ser oss starka vad gäller genomförandet av **utbildning**, som omfattar kurser och studiebesök. Kursledarna gör ett mycket gott arbete i god FSL-anda. En planerad workshop om värdegrund fick däremot ställas in och likaså en planerad uppföljningsföreläsning om GDPR, p.g.a. för få anmälningar.

FSL vill väcka intresse för användandet av arkiv och därvid främja forskningen. Därför instiftades ett **Kultur- och forskningsstipendium** 2015. Under 2019 har inga ansökningar kommit in och därför inte heller delats ut.

Inom begreppet **information** har FSL startat ett konto på Facebook och har idag 51 följare. Vi kan se att vi når en annan målgrupp än med tidningen Ordna & Vårda. Riktade utskick via e-post till föreningar och genom deltagande i samarbeten, konferenser och föreningsmässor bidrar också till att vi når ut till nya medlemmar och organisationer.

Inga nya *lokala föreningsarkiv* har initierats men arbetet fortsätter för att få detta till stånd. Ett försök att bygga dem kring hembygdsföreningarna har inte burit frukt utan istället uppmärksammat behovet för föreningarna att ta hand om sitt eget arkivmaterial. Nya vägar behöver tas för att uppnå målet med fler arkivföreningar.

Slutord

Vi framför ett stort tack till våra anslagsgivande myndigheter, Riksarkivet och Kulturförvaltningen Region Stockholm. Utan deras stöd hade vi inte kunnat bedriva denna verksamhet.

Till alla de kommuner i länet som välvilligt ställer arkivutrymme till förfogande för lokala föreningsarkiv vill vi också framföra ett stort tack. Tack vare denna positiva inställning kan kommuninvånarna ta del av det lokalthistoriska arv som finns i föreningarnas arkiv.

För det goda samarbetet och det värdefulla stöd vi erhållit från Stockholms stadsarkiv med möjlighet att förutom kanslilokalen även vid styrelsemöten och kurstillfällen få tillgång till effektiva lokaler ber vi att få framföra vårt varma tack. Också ett stort tack till andra arkivinstitutioner, bibliotek och till de som ställt upp och tillhandhållit övriga lokaler.

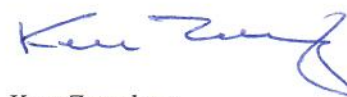
Slutligen ett stort tack till FSL:s kansli utan vars medverkan verksamheten inte klarar sig.

Stockholm i februari 2020

Sissella Helgesson
ordförande

Johan Silverfred
vice ordförande

Katarina Thurell
ledamot

Kent Zetterberg
ledamot

Kerstin Cunelius
ledamot

Martin Ståhl
ledamot

Therese Östlund
ledamot

